

สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย
Current Situation, Problems, and Needs in the Management of
Educational Technology and Communication
in Vocational Institutions in Thailand

สุติศา ส่งศรี^{1*}, ชัชวาล ชุมรักษา¹ พัฒนา ศิริกุลพิพัฒน์¹ และ จินตนา กสินันท์¹
Sutisa Songsri^{1*}, Chatchawan Chumraksa¹ Pattana Sirikunpipat¹ and Chintana Kasinant¹

(วันรับบทความ : 20 มกราคม 2568/วันแก้ไขบทความ : 27 มีนาคม 2568/วันตอบรับบทความ : 24 มิถุนายน 2568)

(Received Date : January 20, 2025, Revised Date : March 27, 2025, Accepted Date : June 24, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมทั้งสิ้น 17,151 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร มีค่า เท่ากับ 0.987 แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอน เท่ากับ 0.990 และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน นักศึกษา เท่ากับ 0.973 ผลการศึกษพบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบันมีการดำเนินการมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านที่มีการดำเนินการน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ สำหรับปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัย และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในขณะที่นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการวิจัย และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ สำหรับความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ผู้บริหารมีความต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านความรู้ และด้านที่ต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ในขณะที่ครูผู้สอนมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านความรู้ และด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัย ในขณะที่ นักเรียน นักศึกษามีความต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านความรู้ และ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านที่มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัย

คำสำคัญ : การบริหาร, งานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, สถานศึกษาอาชีวศึกษา

1 การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

1 Doctor of Education, Educational Technology and Communication, Faculty of Education, Thaksin University

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน อีเมล: ssutisa@htc.ac.th

* Corresponding author e-mail: ssutisa@htc.ac.th

Abstract

This research aimed to study the current situation, problems, and needs regarding the management of technology and educational communication in vocational institutions in Thailand. The sample group consisted of 17,151, including school administrators, teachers, and students under the Office of Vocational Education Commission. The samples were selected using cluster random sampling. The research instrument was a questionnaire, with reliability coefficients: 0.987 for administrators, 0.990 for teachers, and 0.973 for students. The findings revealed that 1) administrators, teachers, and students identified the most commonly practiced aspect as the learning environment, while the least practiced aspect was professional knowledge and skills. 2) The administrators and teachers perceived the most significant problem as research, while the learning environment was the least problematic aspect. Conversely, students identified research as the most problematic aspect and professional knowledge and skills as the least problematic. 3) Regarding needs administrators indicated the highest need for development in knowledge, with the lowest need for professional knowledge and skills. Teachers expressed the highest need for development in knowledge and the lowest in research. Students indicated the highest need for development in knowledge and the learning environment, while research was perceived as the least needed area for development.

Keywords : Management, Educational Technology and Communication, Vocational Institutions

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เข้ามามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง ส่งผลให้การศึกษาของประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การศึกษาในรูปแบบดิจิทัล วัฒนธรรมการเรียนรู้มีความเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบเดิมที่ครูถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนตามตารางสอนในห้องเรียน มาเป็นการสื่อสาร พูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ ผู้สอนและผู้เรียนยังต้องยอมรับและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลที่พัฒนาอย่างรวดเร็วอย่างต่อเนื่อง เช่น ระบบการจัดการเรียนรู้ (LMS) การเรียนผ่านระบบออนไลน์ การใช้แอปพลิเคชันหรือซอฟต์แวร์เพื่อการเรียนการสอน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจริงอย่างมีคุณภาพ (UNESCO, 2020; Phuripanyanon, 2020) ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษา จึงจำเป็นต้องบูรณาการความรู้ด้าน ICT และเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้าไว้ในหลักสูตร ตลอดจนพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคต นอกจากนี้ การพัฒนาการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษายังต้องอาศัยการประเมินความต้องการ (Needs Assessment) เพื่อให้สามารถวางแผนและตัดสินใจด้านนโยบายได้ตรงกับสภาพปัจจุบันและเป้าหมายขององค์กร (Witkin & Altschuld, 1995) โดยแนวคิดการประเมินความต้องการนี้ช่วยชี้ให้เห็นช่องว่างระหว่างสถานการณ์ปัจจุบัน (Current Situation) และสถานการณ์ที่พึงประสงค์ (Desired Situation) ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร และการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ดังนั้น การจัดการศึกษาโดยเฉพาะในระดับอาชีวศึกษา จึงจำเป็นต้องบูรณาการความรู้ด้าน ICT และเทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ เข้าไว้ในหลักสูตร ตลอดจนพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันสมัยและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันและอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการอาชีวศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศ เศรษฐกิจ สังคม และสามารถตอบสนองความต้องการของการขยายตัวทางด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมเพื่อการทำงานและการประกอบอาชีพ โดยพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาได้กล่าวถึงการจัดการอาชีวศึกษา ในมาตรา 6 ซึ่งเป็นการจัดการและการฝึกอบรมวิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อผลิตและ

พัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน จากวิสัยทัศน์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นองค์กรผลิตและพัฒนาากำลังคนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากลด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ จึงเป็นที่มาของบทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีต่อการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการพัฒนาด้านเทคโนโลยีจะเป็น นโยบาย จุดเน้นและทิศทางการขับเคลื่อนการจัดอาชีวศึกษาเพื่อเตรียมคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21 มีการสร้างขีดความสามารถ ด้านการใช้เทคโนโลยีและการผลักดันให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทาง ดิจิทัล ประจำปี 2564 โดย IMD (2021 IMD World Digital Competitiveness Ranking) พบว่า ความสามารถในการ แข่งขันทางดิจิทัลของประเทศไทยโดยภาพรวมมีการพัฒนาขึ้นโดยเลื่อนอันดับขึ้นจาก 39 ในปี 2563 เป็นอันดับที่ 38 ในปี 2564 (จากทั้งหมด 65 ประเทศ) แต่ถึงแม้ผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของประเทศไทยใน ภาพรวมจะมีการพัฒนาขึ้น แต่เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อยในเชิงลึกกลับพบว่า มีการจัดอันดับองค์ประกอบในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านเงินทุนอยู่ในลำดับที่ 19 ด้านโครงสร้างเทคโนโลยีอยู่ในลำดับที่ 22 ด้านองค์ความรู้อยู่ในลำดับที่ 42 ด้านความพร้อมในอนาคตอยู่ในลำดับที่ 44 ด้านทัศนคติที่พร้อมปรับตัวอยู่ในลำดับที่ 53 และด้านโครงสร้างพื้นฐาน (การศึกษา) อยู่ในลำดับที่ 56 ซึ่งจะเห็นว่าความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของประเทศไทยที่ใช้ในการฝึกอบรม และการศึกษาถูกจัดในอันดับที่ค่อนข้างต่ำ สะท้อนให้เห็นถึงการด้อยพัฒนาทางเทคโนโลยีที่นำมาใช้เพื่อการฝึกอบรมและ การศึกษา (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ, 2564) นอกจากนี้ ยังคง สะท้อนให้เห็นว่า เทคโนโลยีการศึกษาของไทยนั้นยังต้องการพัฒนาอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ประเทศไทยนั้นมีขีดความสามารถ ด้านเทคโนโลยีที่สูงขึ้นในทุกมิติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพด้านเทคโนโลยีอย่างยั่งยืนของประเทศไทย การพัฒนา เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพด้านเทคโนโลยีของประเทศเพื่อเป็นแนวทาง สำคัญในการแก้ปัญหาด้านเทคโนโลยีอย่างยั่งยืน

จากความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาและคุณลักษณะที่ตรงความต้องการของกำลังคน อาชีวศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยี และสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ตามขอบข่ายเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ตาม แนวคิดของ ตามแนวคิดของ สมาคมสื่อสารและเทคโนโลยีการศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา (Association for Educational Communications and Technology : AECT, 2012) ครอบคลุมถึงองค์ประกอบ 5 มาตรฐาน ได้แก่ 1) ด้านความรู้ (Content Knowledge) 2) ด้านศาสตร์การสอน (Content Pedagogy) 3) ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environments) 4) ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge & Skill) และ 5) ด้านการวิจัย (Research) ผลจากการศึกษานี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรที่มี หน้าที่พัฒนางานด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ทั้งในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สามารถวางแผนการพัฒนา ปรับปรุง และบริหารจัดการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความเป็นไปได้ภายใต้บริบทของประเทศ รวมทั้งสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย วางแผนกลยุทธ์ จัดสรรงบประมาณ พัฒนาบุคลากร ตลอดจนออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุน การเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษา อาชีวศึกษาของประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียนนักศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2567 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1,435 คน ครูผู้สอน จำนวน 16,675 คน และนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 490,411 คน รวมทั้งสิ้น 508,521 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น 17,151 คน แบ่งออกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 1,180 คน ครูผู้สอน จำนวน 5,415 คนและนักเรียน นักศึกษา จำนวน 10,556 คน ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยแบ่งกลุ่มสถานศึกษาตามภูมิภาคของประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 6 ภูมิภาค ดังนี้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคใต้ และแบ่งกลุ่มสถานศึกษาในแต่ละภูมิภาคของประเทศ ได้แก่ 1) วิทยาลัยเทคนิค 2) วิทยาลัยอาชีวศึกษา 3) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี 4) วิทยาลัยสารพัดช่าง 5) วิทยาลัยการอาชีพ และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie & Morgan) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน สถานภาพ หน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามให้อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัยและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ความถูกต้องของสำนวนภาษาและรับข้อเสนอแนะในการนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหาและความเหมาะสม

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง แต่ลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในศึกษาในการวิจัย ครั้งนี้จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ดังนี้

แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย สำหรับผู้บริหาร มีค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค เท่ากับ 0.987

แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย สำหรับครูผู้สอน ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค เท่ากับ 0.990

แบบสอบถามความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย สำหรับนักเรียน นักศึกษา ค่าความเชื่อมั่นของครอนบาค เท่ากับ 0.973

7. นำแบบสอบถามมาพิจารณาค่าความเชื่อมั่นแล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้พิจารณาความเห็นชอบ
8. จัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.วิธีการเก็บข้อมูล

1. ทำหนังสือเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

2. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามรูปแบบออนไลน์เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ไปยังกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้บริหาร จำนวน 1,180 ชุด ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 1,180 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ครูผู้สอน จำนวน 5,415 ชุด ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 5,221 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96.42 และ นักเรียน นักศึกษา จำนวน 10,556 ชุด ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 10,556 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวม รายด้านเพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวม ผลปรากฏดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวม

ด้านที่	สภาพปัจจุบัน	ความคิดเห็นของผู้บริหาร		ความคิดเห็นของครู		ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านความรู้ (Content Knowledge)	2.93	0.73	2.95	0.75	2.98	0.74
2	ด้านศาสตร์การสอน (Content Pedagogy)	3.08	0.73	3.11	0.72	3.10	0.70
3	ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environments)	3.11	0.73	3.21	0.71	3.21	0.72
4	ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge & Skill)	2.73	0.60	2.78	0.59	2.76	0.56
5	ด้านการวิจัย (Research)	2.78	0.70	2.87	0.68	2.79	0.70
รวม		2.93	0.63	2.97	0.61	2.97	0.62

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ปัจจุบันมีการดำเนินการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$, S.D. = 0.63) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$,

S.D. = 0.73) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 2.73, S.D. = 0.60) ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.21, S.D. = 0.71) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 2.78, S.D. = 0.59) และ นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.97, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.21, S.D. = 0.70) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X}$ = 2.76, S.D. = 0.56)

2. ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวม ผลปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวม

ด้านที่	สภาพปัญหา	ความคิดเห็นของผู้บริหาร		ความคิดเห็นของครู		ความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านความรู้ (Content Knowledge)	3.51	0.53	3.51	0.55	3.50	0.54
2	ด้านศาสตร์การสอน (Content Pedagogy)	3.44	0.66	3.46	0.67	3.45	0.66
3	ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environments)	3.32	0.48	3.36	0.50	3.38	0.55
4	ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge & Skill)	3.52	0.64	3.42	0.56	3.33	0.52
5	ด้านการวิจัย (Research)	3.94	0.62	4.00	0.57	3.93	0.62
	รวม	3.55	0.54	3.54	0.52	3.52	0.53

จากตารางที่ 2 ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.55, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.62) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.32, S.D. = 0.48) ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.54, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.57) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.36, S.D. = 0.50) และนักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.93, S.D. = 0.62) และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในกลุ่ม คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.33, S.D. = 0.52)

3. ผลการวิเคราะห์ความต้องการ การบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวม ผลปรากฏดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของ
สถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย โดยภาพรวม

ด้านที่	ความต้องการ	ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร		ความคิดเห็นของครู		ความคิดเห็นของ นักเรียน นักศึกษา	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านความรู้ (Content Knowledge)	4.52	0.60	4.86	0.35	4.51	0.64
2	ด้านศาสตร์การสอน (Content Pedagogy)	4.33	0.56	4.32	0.57	4.32	0.57
3	ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environments)	4.41	0.58	4.42	0.59	4.51	0.61
4	ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge & Skill)	3.80	0.46	3.81	0.47	4.40	0.53
5	ด้านการวิจัย (Research)	3.84	0.51	3.77	0.47	3.85	0.50
	รวม	4.18	0.48	4.17	0.49	4.32	0.46

จากตารางที่ 3 ผู้บริหารมีความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.51) ครูผู้สอนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.49) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.60) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม คือ ด้านการวิจัย ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.47) และ นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.64) และ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.61) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม คือ ด้านการวิจัย ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.50)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งบ่งชี้ว่าในปัจจุบันมีการจัดสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตาม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันยังขาดการสนับสนุนในด้านความรู้และทักษะวิชาชีพของครูในการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srikun & Uthairat 2020) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัย พบว่าสภาพปัจจุบันมีการจัดการเทคโนโลยีด้านการเรียนการสอนมีการจัดสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยี 4 ด้านหลัก ดังนี้ การบริหารสถานศึกษา การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเรียนการสอน ปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่ม คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัย

ของ (Uphaiprom & Charuchit 2023) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันสถานศึกษายังมีการส่งเสริมด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง จึงมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะวิชาชีพด้านต่างๆ ดังนี้ การเข้าถึงเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา การสร้างและการใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา และการรู้และการเข้าใจเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

2. จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การวิจัย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการวิจัยนั้นมีความสำคัญในกระบวนการพัฒนาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และ ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ เนื่องจากสภาพแวดล้อมการเรียนรู้บางสถานศึกษายังไม่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน และครูบางท่านยังขาดความรู้หรือทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสอนอย่างเต็มที่ ผลการศึกษาส่วนใหญ่ชี้ว่า การวิจัย เป็นด้านที่มีปัญหามากที่สุด โดยเฉพาะเรื่องของการขาดความเข้าใจในการทำวิจัยให้มีคุณภาพ และการขาดการสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญในการพัฒนางานวิจัยในสถานศึกษาอาชีวศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sreewichai & Rahothan 2021) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูอาชีวศึกษาเพื่อรองรับเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผลการวิจัยพบว่า ระดับสมรรถนะการปฏิบัติหน้าที่ของครูอาชีวศึกษาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ด้านการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก

3. จากการศึกษาความต้องการในการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในประเทศไทย พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านความรู้ และ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งแสดงถึงความต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมและความรู้ของครูผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการให้ความรู้และฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน แต่ในขณะเดียวกัน ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ และ ด้านการวิจัย ถูกระบุว่าเป็นด้านที่มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด เนื่องจากครูส่วนใหญ่ยังไม่เห็นความสำคัญของการวิจัย หรือมีข้อจำกัดในการทำวิจัยที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srikun & Uthairat 2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาครูด้านความรู้การใช้เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญที่สุดและมีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ทักษะพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร ทักษะการรู้ทัน เทคโนโลยี ทักษะการบูรณาการเทคโนโลยีในการเรียนการสอน และคุณธรรมจรรยาบรรณการใช้ เทคโนโลยี นอกจากนี้ ความต้องการด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ นั้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Bhuthong, et al., 2022) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครู สถานศึกษาอาชีวศึกษาในการพัฒนาบทเรียนบนอุปกรณ์พกพาตามรูปแบบระบบนิพจน์บทเรียน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินความเหมาะสมรูปแบบการพัฒนาระบบนิพจน์บทเรียน สำหรับสร้างบทเรียนบนอุปกรณ์พกพาและเพื่อพัฒนาและประเมินประสิทธิภาพหลักสูตรฝึกอบรมครูสถานศึกษาอาชีวศึกษา ในการสร้างบทเรียนบนอุปกรณ์พกพาตามรูปแบบระบบนิพจน์บทเรียน กลุ่มเป้าหมายการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าแผนกวิชา ครูผู้สอน และผู้เรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอนของครูได้นอกจากนี้คะแนนผลสัมฤทธิ์ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้บทเรียนบนอุปกรณ์พกพาในระดับมากที่สุด ซึ่งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริมนั้นมีผลเชิงบวกกับการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเป็นการส่งเสริมการพัฒนาความรู้ครูผู้สอนในการใช้เทคโนโลยีสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ส่งผลทางบวกแก่ผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Markchit 2022) ได้ศึกษาเรื่อง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ผ่านแบบสอบถามสำหรับวิชาวิทยาการก้าวหน้าทางคอมพิวเตอร์ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 จำนวน 20 คน สาขาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานผ่านแบบสอบถามมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Saypunya 2022) ได้ศึกษาเรื่อง แบบสอบถามสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาการออกแบบอินโฟกราฟิก กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา ชั้นปีที่ 2 ที่ ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนรู้โดยแบบสอบถามสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้นหลังการจัดการเรียนรู้มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นเทคโนโลยีเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sakhajun & Chaichomchuen 2022) การพัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมเพื่อส่งเสริมทักษะปฏิบัติและความคงทนทางการเรียนสำหรับนักศึกษาหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตเพื่อพัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนแบบร่วมมือโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีความจริงเสริมและส่งเสริมทักษะปฏิบัติและความคงทนทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียน “ARLT MODEL” ได้รับการประเมินความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดอย่างไรก็ตามเทคโนโลยีความจริงเสริมอาจไม่สามารถใช้ได้กับทุกรูปแบบที่สังเคราะห์ควรระบุประเภทของเนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่น วิชาที่เน้นการรับรู้ทางการมองเห็น หรือวิชาที่มีความซับซ้อนของการนำเสนอแต่สำหรับ เทคโนโลยีความจริงเสริม นั้นเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่ตีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาในปัจจุบัน ดังนั้น การใช้เทคโนโลยี เช่น แบบสอบถาม เกม หรือ เทคโนโลยีความจริงเสริม นั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องได้รับองค์ความรู้ที่เหมาะสมในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวอย่างชำนาญและสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีต่างๆในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการเรียนได้อย่างเหมาะสมเพื่อให้เทคโนโลยีดังกล่าวเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

a. ปัจจุบันการดำเนินการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันยังขาดการปฏิบัติการส่งเสริมด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ดังนั้น จึงควรมีแผนการพัฒนา ส่งเสริม ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนนักศึกษาด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ

b. ปัญหาการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่า ด้านมีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ด้านการวิจัย และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ในขณะที่นักเรียน นักศึกษา มีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด คือ ด้านการวิจัย และด้านที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าควรมีแผนการพัฒนา ส่งเสริม การวิจัยโดยเฉพาะการวิจัยด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

c. ความต้องการการบริหารงานเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาของสถานศึกษาอาชีวศึกษาของประเทศไทย ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีความต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านความรู้ และด้านที่ต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ในขณะที่ ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านความรู้ และด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัย ในขณะที่ นักเรียน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ด้านที่มีความต้องการพัฒนามากที่สุด คือ ด้านความรู้ และ ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และด้านที่มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัย ดังนั้น แสดงให้เห็นว่าควรมีแผนการพัฒนา ส่งเสริม ด้านความรู้และด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

d. แนวทางการแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรม

ด้านความรู้และทักษะทางวิชาชีพ (Professional Knowledge & Skills) จัดอบรมพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาแก่ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน นักศึกษา อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นทักษะด้านดิจิทัล เช่น การใช้ Learning Management System (LMS), โปรแกรมออกแบบสื่อการเรียนรู้ และซอฟต์แวร์เฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับสายอาชีพบูรณาการทักษะด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารลงในแผนการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้ของทุกสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์จริง

ด้านการวิจัย (Research) จัดตั้งหน่วยงานหรือศูนย์วิจัยด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาในระดับสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ครูและนักศึกษาได้มีโอกาสทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน สนับสนุนงบประมาณ อุปกรณ์ และเวลาในการดำเนินโครงการวิจัย รวมถึงจัดอบรมเทคนิคการทำวิจัย เช่น การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานวิจัย จัดทำเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาต่าง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน

ด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) ปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต และสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน จัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนให้รองรับการเรียนรู้แบบออนไลน์และ Blended Learning โดยมีพื้นที่สำหรับการเรียนรู้แบบกลุ่มและแบบส่วนตัว รวมถึงจุดให้บริการอุปกรณ์ ICT

ด้านความรู้ (Content Knowledge) พัฒนาหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนรู้ให้ทันสมัย สอดคล้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การสอนเกี่ยวกับ AI, IoT, Cloud Computing และ Big Data สนับสนุนการจัดทำสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบดิจิทัลที่มีคุณภาพ เช่น วิดีโอการสอน E-learning Modules และ Simulation Software เพื่อเพิ่มความเข้าใจและทักษะของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำการศึกษากลับมาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของครูผู้สอนและผู้เรียนอาชีวศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของผู้เรียนอาชีวศึกษาในสังคมยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- Association for Educational Communications and Technology (AECT). (2012). *Educational technology standards*. AECT.
- Bhuthong, K., Stirayakorn, P., & Srisomphan, J. (2022). The development of a training course for vocational teachers to develop instructions in portable devices by using authoring system model. *Technical Education Journal: King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 13(3), 86–95. [in Thai]
- Markchit, S. (2022). Problem-based learning via chatbot for advance topic in computer course. *Journal of Industrial Education*, 21(1), 44–55. [in Thai]
- Phuripanyanon, A. (2020). *Teaching and learning management in the digital era*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Saenboonsong, S. (2022). The development of game mobile application to enhance computational thinking skill for primary students under Office of Phranakhon Si Ayutthaya Educational Service Area. *Journal of Industrial Education*, 21(1), 56–66. [in Thai]
- Sakhajun, C., & Chaichomchuen, S. (2022). A development model of cooperative learning by applying augmented reality technology enhances the real practical skills and study durability of bachelor students of engineering. *Technical Education Journal: King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 13(3), 189–196. [in Thai]

- Saypunya, T. (2022). Chatbot for blended learning to develop infographics design. *Technical Education Journal: King Mongkut's University of Technology North Bangkok*, 13(3), 125–134. [in Thai]
- Srikun, K., & Uthairat, W. (2020). An information technology management model of instruction for improving the quality of education in small-scale primary schools, Bangkok Metropolis Vicinity Area. *Journal of Education Studies*, 48(2), 1–17. [in Thai]
- Sreewichai, W., & Rahothan, J. (2021). The guidelines for competency development of vocational teachers to support the Eastern Economic Corridor (EEC). *Rajabhat Maha Sarakham University Journal*, 15(1), 79–91. [in Thai]
- UNESCO. (2020). *Education in a post-COVID world: Nine ideas for public action*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000373717>
- Uphaiprom, U., & Charuchit, P. (2023). *A study of the current condition, desired condition, and necessary requirements for developing digital technology skills in educational institutions under the vocational education of Udon Thani Province*. Paper presented at The 10th National and the 8th International Conference on Research and Innovation: Research and Innovation Development for Developing Sustainable Communities [Symposium], Online.
- Witkin, B. R., & Altschuld, J. W. (1995). *Planning and conducting needs assessments: A practical guide*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

การอ้างอิงบทความนี้

- APA Songsri, S., Chumraksa, C., Sirikunpipat, P. & Kasinant, C. (2025). Current Situation, Problems, and Needs in the Management of Educational Technology and Communication in Vocational Institutions in Thailand. *Journal of Technical and Engineering Education*, 16(3), 1-11. Thaijo. <https://doi.org/10.14416/j.ft.2025.12.01>
- MLA Songsri, Sutisa et al. “Current Situation, Problems, and Needs in the Management of Educational Technology and Communication in Vocational Institutions in Thailand” *Journal of Technical and Engineering Education*, vol. 16, no. 3, Dec. 2025, pp. 1-11, <https://doi.org/10.14416/j.ft.2025.12.01>. Thaijo.
- ISO690 S. Songsri, C. Chumraksa, P. Sirikunpipat, & C. Kasinant “Current Situation, Problems, and Needs in the Management of Educational Technology and Communication in Vocational Institutions in Thailand” *Journal of Technical and Engineering Education*, vol. 16, no. 3, pp. 1-11, Dec. 2025, doi: <https://doi.org/10.14416/j.ft.2025.12.01>.